

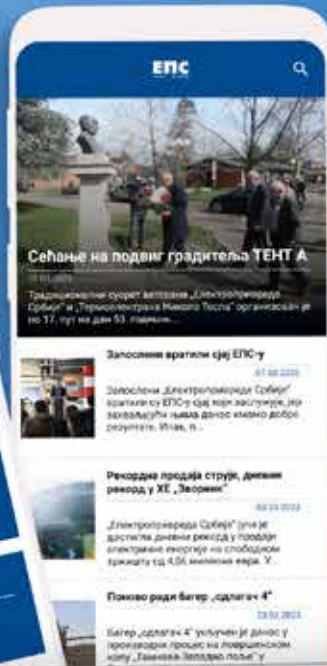

Завршен ремонт првог угљеног система у источном делу басена

Црно-жути свет „Осмице“

Све информације на једном месту

ЕПС
ИНФО

Скенирај QR код

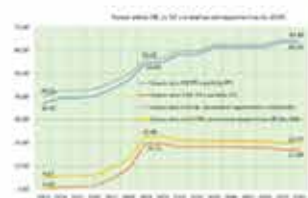
<https://energija>

energija/web/pocetni/

ЕПС

Почетна Бесни ЕПС Енергија

Зелени бум ЕПС-а до 2038. године

Нови зелени метазети трајничко су опредељење „Електроенерџи Србије“ и то потврђује Зелени пут ЕПС-а, документ који обједињује најважније инвестиционе пројекте у области обновљивих извора. Базна енергија из угла је стабилност и сдлашница нашег електроенергетског сектора, али на трази декарбонизације...

Садржај

из епс групе

04

Са конференције
„Прозумери – годину дана после“
Купаца-произвођача све више

актуелно

10

Површински коп „Радљево“
**Постављен мост
за траку БТО система**

11

Измештена трафостаница „Зеоке 7“
поново напаја објекте на Пољу „Е“
Истим капацитетом на новој локацији

репортажа

12

У посети Служби
електроодржавања Поља „Г“
Стручњаци за струју

актуелно

14

Освежавање опреме у погонима
Суве сепарације
Урађен ремонт Треће фазе

15

Одељење за заштиту од пожара „Метала“
**Превентивни надзор
чува опрему и људе**

локални мозаик

18

Копије матичних књига Вреочана
(1837–1910) предате Библиотеци
Допринос завичајности

временлов

20

У сусрет јубилеју лазаревачког здравства
**Пола века Дома здравља
„Др Ђорђе Ковачевић“**

05

Рекордан финансијски резултат у 2023.

Профит ЕПС-а у првом кварталу готово 300 милиона евра

06

Служба одводњавања
„Тамнава-Западног поља“

Кад крену кише, они ступају на сцену

08

Завршен ремонт првог угљеног
система у источном делу басена

Црно-жути свет „осмице“

импресум

ЕНЕРГИЈА
КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ АД
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

В. Д. ГЕНЕРАЛНОГ ДИРЕКТОРА: **Мирослав Томашевић**, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШТУ: **Звездана Јовановић Поповић**,

РУКОВОДИЛАЦ СЛУЖБЕ ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШТУ: **Наталија Живковић**, РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНТЕРНУ КОМУНИКАЦИЈУ: **Ана Павловић**,

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: **Милош Павловић**, УРЕДНИК ФОТОГРАФИЈЕ: **Милан Цвијетић**,

АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: **Карађорђева 37, 11550 Лазаревац**, ТЕЛЕФОНИ: **011 785 5086, 785 5089**, Е-МАИЛ: **redakcija@rbkolubara.rs**, WEB SITE: **www.rbkolubara.rs**,

НАСЛОВНА СТРАНА: **Милан Цвијетић**, ЛОГОТИП: **Милош Павловић**,

Први број листа РБ „Колубара“, под називом „КОЛУБАРА“, изашао је из штампе 24. септембра 1960. године. Од 15. новембра 2017. носи назив „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

Купаца-произвођача СВЕ ВИШЕ

ЕПС сада има 1.664 склопљена уговора са купцима-произвођачима електричне енергије. То је чак 32 пута више него пре годину дана

Концепт купаца-произвођача електричне енергије у Србији заживео је у пракси и за нешто више од годину дана од потписивања првог уговора на мрежи је више од 1.300 купаца са соларним електранама снаге око 15,7 мегавата. Почетне, „дече болести“ су превазиђене, интересовање грађана и привреде расте и уз едукацију свих учесника и фино подешавање система, купци-произвођачи могу да дају допринос енергетској транзицији, оценили су учесници Међународне стручне конференције „Прозјумери – годину дана после“ у организацији портала „Енергија Балкана“.

– Грађани су препознали концепт купаца-произвођача као начин да обезбеде приступачну и јефтину енергију и то показује и стални пораст броја домаћинстава и компанија са овим статусом. За разлику од великих инвестиција, како у производне капацитете, тако и у развој мреже, за које је потребно неколико година да се реализују, у сектору купаца-произвођача резултати су одмах видљиви – рекла је Дубравка Ђедовић, министарка рударства и енергетике Србије, на отварању конференције, одржане 17. маја.

Она је најавила да ће изменама Закона о енергетици бити уведен концепт активног купаца и додала да је у време енергетске

кризе, кад се свет суочава са све скупљим енергентима и кад процес декарбонизације усмерава улагања у енергетски сектор, купац-произвођач један је од одговора на питања како да се произведе више енергије, да та енергија буде зелена и да се боље усклади производња и потрошња енергије. Она је истакла да у будућности, поред развоја преносног система за интеграцију већих капацитета из ОИЕ, треба да развијемо и дистрибутивну мрежу како би могла да подржи све већи број прозјумера.

Радован Станић, извршни директор за снабдевање у ЕПС АД, нагласио је да ЕПС сада има 1.664 склопљена уговора са купцима-произвођачима електричне енергије. То је чак 32 пута више него пре годину дана.

– Према подацима о произведеној енергији, прозјумери су електроенергетском систему испоручили око 2,4 GWh. Иако се чини да су ови подаци кап у мору, растуће интересовање грађана за уградњу соларних електрана указује да ће у најскорије време инсталирана снага и производња ових електрана значајно да порасту – рекао је Станић. – ЕПС је препознао интересовање грађана и трудимо се да свој део, склапање уговора са купцима-произвођачима, урадимо у најкраћем могућем року. Тај део посла купци-произвођачи са ЕПС-ом завршавају у року од 48 сати, а најкасније до три дана. ЕПС ће увек бити на услузи и грађанима и купцима-произвођачима.

Ивана Ђорђевић, директор Сектора за управљање купцима-произвођачима у ЕПС АД, рекла је да је анализом утврђено да је од око 2.400 MWh које су купци-произвођачи испоручили, око 400 MWh предато у мрежу без права на накнаду. Око 10 одсто купаца-произвођача међу домаћинствима пренело

је без права на накнаду 65 одсто енергије, а 20 одсто њих произвело је чак 85 одсто више енергије него што је потрошило за годину дана.

– Поједини купци-произвођачи, претежно домаћинства, инсталирали су веће капацитете него што су им потребни, а за бржу исплативост инвестиције важно је да се снага соларних панела усклади са потребама купаца-произвођача – рекла је Ђорђевић.

Она је објаснила да су прозјумери на почетку имали доста недоумица око самог начина обрачуна, али да је кроз комуникацију све постепено и успешно решено, што показује и да расте број захтева за уговоре.

Предраг Матић, директор Дирекције за планирање и инвестиције „Електродистрибуције Србије“, рекао је да су домаћинства и индустрија готово изједначени у броју захтева који су тренутно у обради.

– Тренутно у захтевима за стицање статуса купаца-произвођача су капацитети снаге 263 MW. Процес прикључења значајно је убрзан. Само у априлу ове године ЕДС је прикључио 200 купаца-произвођача и уписао их у регистар – рекао је он.

P. E.

Цена није препрека

Дејан Поповић, председник Савета Агенције за енергетику Републике Србије, подсетио је да су готово сви учесници конференције о прозјумерима пре годину дана изразили сумњу да ће бити интересовања грађана и привреде у Србији да постану купци-произвођачи због ниске цене електричне енергије и самим тим дугог периода повраћаја уложеног новца, али да се ситуација у кратком року променила.

■ Рекордан финансијски резултат у 2023.

Профит ЕПС-а у првом кварталу готово 300 милиона евра

Пословни успех
резултат је повећане
производње, добити
од извоза електричне
енергије и смањења
трошкова

Финансијски резултат
„Електропривреде Србије“
у првом кварталу 2023.
вишеструко је надмашио планове
пошто је нето добит достигла чак
34,5 милијарди динара, односно
око 294 милиона евра. Да је за

само годину дана преокренут
тренд у пословању показује
податак да је ЕПС у истом периоду
прошле године имао губитак од
готово 30 милијарди динара.

Пословни успех резултат
је повећане производње,
добити од извоза електричне
енергије и смањења трошкова.
Капацитети ЕПС-а произвели
су 9,74 милијарде киловат-сати
електричне енергије што је за
17 одсто више него од јануара
до марта прошле године.
Стабилна производња, повољни
хидролошки услови и добро
планирање омогућили су да ЕПС
продаје вишкове електричне
енергије на берзи и слободном

■ Настављен низ рекорда у производњи
хидроенергије ЕПС-а

Нови дневни рекорд ХЕ „Зворник“

Хидроелектрана „Зворник“
остварила је 28. априла
2023. године нови
апсолутни рекорд у дневној
производњи електричне енергије
од 2.938 мегават-часова.
Најбољим дневним резултатом
у својој 68 година дугој историји
ова дринска хидроелектрана
је за чак 15 мегават-часова
надмашила претходни рекорд
достигнут 2. марта 2023. године.

Дневни рекорд, четврти по
реду у претходних пет месеци,
резултат је рада обновљених
агрегата. ХЕ „Зворник“ је потпуно
ревитализована у периоду 2016.
до 2020. године. Снага електране
је повећана за 30 мегавата, а
радни век продужен за додатних
30 година.

У априлу ХЕ „Зворник“ је
произвела укупно 69.188
мегават-часова електричне
енергије. На тај начин је,

захваљујући повољној
хидролошкој ситуацији и
техничкој расположивости
агрегата, месечни план
премашен за 15 одсто. Претходно
су у марту ХЕ „Зворник“ и ХЕ
„Ђердап 2“ постигле нове дневне
и месечне рекорде.

Добрим производним
резултатима „Електропривреда
Србије“ је наставила тренд
забележен у првом кварталу
2023, када је укупна производња
електричне енергије достигла
9,74 милијарди киловат-часова. То
је за 17 одсто више у поређењу
са првим кварталом 2022. године.
Производња хидроенергије у
периоду јануар-март повећана
је за 32 одсто у односу на исти
период прошле године. Висок
ниво производње омогућио је
продају вишкова електричне
енергије на берзи и слободном
тржишту.

Р. Е.

тржишту. Тако профит од извоза
од јануара до марта износи 51
милион евра, док је прошле
године ЕПС морао да увози
енергију по високим ценама.

У првом кварталу 2023. године
пословни расходи су мањи за око
20 милијарди динара него што
је планирано, од чега су само
трошкови увоза угља мањи за 8,4
милијарде динара. Набавка гаса
коштала је 3,4 милијарде динара
мање, на набавку течних горива
потрошено је 1,5 милијарди
динара мање, а за услуге ЕМС-а
око 1,4 милијарде мање, мања је
набавка електричне енергије за

0,8 милијарди динара. Трошкови
одржавања мањи су за милијарду
динара, остали пословни расходи
били су мањи за 3,7 милијарди
динара него што је било
планирано за период од јануара
до марта.

Профит ЕПС-а у прва три
месеца 2023. године најбољи
је резултат у последњих пет
година. Остварена нето добит
већа је око 3,5 пута него у
периоду од јануара до марта
2021, 2020, 2019. и 2018. године
када се кретала између 10,5 и
девет милијарди динара.

Р. Е.

■ Из ХЕ „Ђердап 2“

Нови месечни рекорд

Март 2023. године
остаће уписан
златним словима у
историји производње енергије
у хидроелектрани „Ђердап 2“.
Постигнута су два рекорда.
Први је забележен 4. марта,
када је оборен дневни рекорд у
производњи енергије, да би на
крају марта био оборен и месечни
рекорд. Нови месечни рекорд је
173.776 MWh, или за 3.566 MWh
бољи од претходног, оствареног
јануара 2018. године.

– Рекорд је остварен
захваљујући погонској
спремности електране, одличном

долеку Дунава и веома доброј
организацији производње
диспетчера – каже Горан
Јовановић, директор
ХЕ „Ђердап 2“.

Колико је била добра
производња у марту, илуструје
податак да је електрана током
25 дана марта радила са свим
агрегатима по 24 часа дневно.
У марту је забележено и девет
дневних производњи изнад
6.000 MWh, од 17, колико је
забележено у 38 година рада
електране. Дневно се у просеку
производило 5.605 MWh.

М. Дрча

Кад крену кише, ОНИ СТУПАЈУ НА СЦЕНУ

Због карактеристика лежишта и особина терена запослени чији је задатак да брину о многобројним површинским и подземним водама имају из године у годину све више посла на најпродуктивнијем „Колубарином“ угљенокопу

Уиграна екипа

Радници Службе одводњавања на Површинском копу „Тамнава-Западно поље“ протеклих недеља припремали су терен за прве овосезонске ремонтне радове на угљеним системима, који су отпочели 10. маја. У оквиру тих послова, између осталог, урађено је и измештање и реконструкција дела цевовода у источном делу угљенокопа.

– Реч је о цевоводу пречника фн 400 који воду са подине копа одводи у реку Колубару, а овај његов део морамо да изместимо јер ће сметати током померања СУ4 траке које ће се радити у оквиру ремонта угљених система – објаснио нам је Зоран Илић, главни рударски пословођа на одводњавању, додајући да је екипа за овај посао „ухватила“ једну од од ретких прилика када није много каљаво.

Током неколико дана који су претходили радници су демонтисали стари крак, довукли и поставили све нове цеви, уз велики труд да се све уклопи што пре, како се не би правило велики застој у раду пумпе.

– Јуче смо се баш борили с блатом, јер је киша пљуштала, али то за нас није ништа ново и необично. Кад крене киша,

онда ми наступамо на коповској сцени – каже у шали Илић, међу колегама познатији као Ића. – Претходна зима била нам је наклоњена, блага и без много падавина, али ипак дуга и напорна, јер смо обавили доста важних послова.

Тако је током неколико претходних месеци реконструисан цевовод од траке В4 до пумпе Б01 која се налази у подини копа наспрам трачног транспортера У4, што је био велики посао. Такође, постављена је пумпа на нови положај и ископан нови водосабирник. Постављена је и пумпа МД на камионском утовару угља из дисконтинуалне производње јер се ту појавио огроман усек и постављена је пумпа која препумпава са пумпи Ц6 према језеру између два копа.

– Демонтирали смо и четири бунара предодводњавања пошто их је „глодар 2000“ угрозио копањем – додаје Илић који је на копу од 1986. године. Његове колеге нам, уз причу о послу, откривају да је он последњих 25 година редовни учесник, па и капитен екипе у надвлачењу конопца у оквиру радничко-спортских игара и да је врло успешан.

И поред нестабилног априлског времена са снегом, Илић истиче да није било већих проблема. Ниво воде у водосабирницима је био подигнут за пола метра до метар, али то им није направило никакву сметњу у редовним пословима.

Како је „Тамнава-Западно поље“ велики коп који заузима површину од око 21 квадратни километар и има три јаловинска и

четири угљена система, одликује га и велика разуђеност објеката одводњавања. О њима брине ова служба са око 80 запослених рударске, машинске и електро струке, којих често за дати обим посла нема довољно. Како Илић наводи, за редовне послове идеално би било да имају седам или осам пумпара у смени, а они раде са тројцом или четворицом. Осим тога, многи радници спремају се за одлазак у пензију. Запослени Службе одводњавања свакодневно контролишу црпну станицу испод „Радљева“, ретензију 4, усек преко пута црпне станице са три пумпе, на Другом систему две пумпе, и две у подини, два бунара и пумпе на језерима Паљуви и Радљево.

■ Сарадња свих служби

У реализацији свих послова ове службе велику улогу имају машине „Помоћне механизације“ са чијим запосленима имају одличну сарадњу. Тако је и током наше посете ровокопач неуморно радио на траси за нови цевовод.

Дејан Митровић, рударски надзорник на одводњавању, потврдио нам је да је без машина сваки напор узалудан. Истакао је да је овај цевовод веома важан јер извлачи воду од Б01 пумпе,

нове пумпе која вуче воду са подине и коју треба да пусте у рад чим саставе цевовод. Кад то ураде још им остаје да га закопају како би изнад њега ишла траса СУ4 траке угљеног система.

Митровић је подсетио да ускоро почиње годишњи ремонт угљених система. Ремонт је обухваћен и багер „ведричар“, који овој служби задаје посебне бриге пошто ради у искључиво сувој радној средини. Радници свакодневно највећи део времена посвећују њему.

– Морамо стално да пратимо да не пробије вода, јер он копа у подину коју зато морамо да одржавамо сувом, као и да бринемо о томе да има довољно сувог материјала за рад. Зато око њега постављамо пумпе муљарице и флајт пумпе да црпе сву ту воду. Вода се скупља у два сабирника, а онда се управо овим цевоводом избације у реку Колубару. Други цевовод са Б02 пумпом налази се на другој страни копа и одводи води у језеро Радљево. Сад ће и „ведричар“ у ремонт, па ћемо мало да одморимо од њега – расположено нам појашњава Митровић, познатији као Ћела, како му и на шлему пише.

Са радним стажом од 15 година на овом копу, он показује како се коповски радник саживи са својим саборцима, али и с машинама и рудником.

– Како године пролазе, све више имамо обавеза. Коп се проширује, све је сложенији, па тако и више има посла за одводњавање, стално смо на терену. Ипак је у трећој смени најтеже. Неприступачан терен, лоши путеви, али све знамо напамет и по мраку. Битно је да ми савладавамо све изазове – истиче Митровић.

За добре резултате рада ове службе неопходно је и ангажовање машинског и електро одржавања. Машински надзорник на одводњавању Завиша Ивковић, на овом копу

Превоз радника

Превоз радника Службе одводњавања „Тамнава-Западног поља“ решен је прошле године добијањем возила за масовни превоз са краном. Возило деле с колегама са ЕШ-ева, са којима иначе одлично сарађују. Како кажу, сада не чекају превоз, а опрема и алат нису више тако тешки.

ради пуних 35 година, наглашава да све функционише добро захваљујући свим запосленима. Радници су веома оптерећени послом и у свакој смени дају свој максимум. Има их око 15 машинске струке и раде у две групе. Њихови највећи изазови у послу са којима се боре су недостаци радника и резервних делова. А за крај је истакао да је за сваки посао на копу кључна добра повезаност радника све три струке.

М. Павловић

Мај увек изазован

Нестабилне временске прилике које нам је ове године донело пролеће нису утицале на ефикасност и професионалност радника Службе одводњавања на Површинском копу „Тамнава-Западно поље“, већ навикле на то да за њих мај буде посебно изазован. Снег који је све изненадио када смо већ мислили да је зима завршена, али и велики број кишних дана који су обележили неколико протеклих недеља, донели су им доста посла и отежали и успорили многе активности на копу.

Девет година од страшних поплава

Запослени и даље не заборављају слике њиховог поплављеног копа. Језеро површине 20 квадратних километара са око 187 милиона кубика воде, са потопљеним моћним багерима и другим машинама – нестварни су призори страшних поплава. У аналима ће бити уписано да је у мају 2014. године овде било друго по величини језеро у Србији. Дубина на неким местима износила је више од 60 метара. Како кажу, не поновило се. Након анализа и припрема, пројекат испумпавања воде из „Западног поља“ почео је у септембру 2014. До тада је већ било испумпано око 20 милиона кубика воде, а ниво смањен за 2,6 метара јер су мање пумпе након исушивања копа „Велики Црљени“ пребачене на „Западно поље“. Како је ниво опадао, опрема је извлечена на суво, поправљана и након ревитализације поново укључивана у рад. Иако је изгледало немогуће, на овом копу производња је покренута само седам месеци касније.

Црно-жути свет „осмице“

Током инвестиционе оправке прегледани су и санирани делови багера који је, иако је примарно конструисан за копање угља, доста ангажован и на пребацивању јаловинских маса

Ремонт БТС система са „глодаром 8“ и „бандвагеном 2“, који је ове године био први на реду када је реч о угљеним системима у источном делу Рударског басена, завршен је 8. маја. Машине су враћене у производни процес након 25 дана, током којих су обављени обимни послови контроле и сервиса опреме, али и реконструкција система, пошто је застој искоришћен и да две траке буду измештене на нови положај.

Ремонт БТС система ове године био је први на реду када је реч о угљеним системима у источном делу Рударског басена „Колубара“.

■ Систем од кога се много тражи

Екипу смо посетили у самом јеку извођења радова, искористивши ту прилику да поразговарамо о оправци, али и свему ономе што носи рударски живот. На терену смо затекли велики број машина и поприличну гужву на радилишту.

– Ремонтни радови на „глодару 8“ ове сезоне су доста обимни, док се на „бандвагену 2“ ради стандардна оправка, а ту је и реконструкција система – рекао нам

је Иван Маринковић, шеф БТС система. – Измештање две траке на нови положај доста компликује материјал лошег квалитета, па смо били принуђени да радимо посебне трасе за извлачење станица. Задатак је био и да темељно очистимо свих 12 трака колико имамо, да би оне биле проходне и лакше за одржавање током године. То је принцип који овде важи деценијама – да се током ремонта максимално ангажујемо да би систем до следећег радио са што мање застоја и проблема.

Специфичност овог угљеног система је то што половину смене копа угаљ, а остало време пребације јаловину. То значи да он,

Иван Маринковић

фактички, сâм себи селективно отвара угаљ. Такав метод рада није нимало лак. За прелазак на јаловину или враћање на угаљ потребно је бар пола сата – да се багер односно банд уклопи, што неминовно доводи до одређених застоја. У овим условима изузетно је важно и то што су добили одређени број помоћних радника.

– Овај систем увек је био у фокусу и од њега се много тражило, што значи да је и тензија већа. Ипак, за мене је ово изузетно место за рад. Бројне манипулације огромним багером попут „глодара 8“ и бандом, при којима константно испитујемо и постављамо нове технологије, опције, више су него инспиративне. Некоме можда не прија притисак, али овде сам се пронашао више него на свим осталим системима на којима сам радио. Атмосфера је сјајна. Радујемо се томе што ћемо после ремонта, када багери испред нас припреме терен, моћи више да копамо угаљ – закључио је Маринковић, који је прошао скоро све јаловинске системе Поља „Е“ и коме је ово прва година на месту шефа БТС-а.

Ова „жеља за угљем“ постала нам је јаснија док смо даље путовали копом, запажајући да је у том тренутку преовладало жутило јаловине. Андрију Гајића, главног пословођу, затекли смо, као и увек, усред посла – на реконструкцији трака Б4 и А9, која ће убудуће бити утоварна трака.

– Сада нам је систем подгачак, око седам километара. Ако томе додамо и багер и банд – то је још 200 метара. Дошли су нам млади момци, па нам је много лакше. Полако их уводимо у посао, да има ко да нас сутра наследи. А имамо и кога да научимо, вредни су, радни, дисциплиновани. Знате како је са младима, учите их да чувају и себе и

машине. А посла увек има, увек се тражи воз више и тако округ до пензије – закључује Гајић.

Његов колега Бранислав Арсенијевић, рударски пословођа, има 43 године стажа, а од тога 37 је у смени.

– Почео сам са 19 година и од првог дана сам на угљу, најпре на малом глодару, па „глодару 1“. У оно време, све пред нама било је црно од угља. Сада има много јаловине, пребацивања прослојака. Тло је подложно ручу, ту је вода, опасност од потањања багера, путеви непоуздани. Поље „Е“ не може да се упореди по тежини експлоатације ни са једним „Колубариним“ копом до сада. Тешко је и за машине, а камоли за људе – сматра Арсенијевић.

■ Много посла, а кратак рок

Сваки ремонт је прича за себе и сваки је различит, јер свака машина прође другачије услове током године. Машинска служба најчешће је та која овај тренутак у години, поготово на угљеним системима, чека као озебао сунце. Ни сада није другачије. Миодраг Вукосављевић, машински инжењер, каже да је посла било много, а рок кратак, тако да су запели свим силама.

– Најкрупнији захват била је санација ослонца обртне потпоре Ц транспорта, који нас мучи већ неколико година. Појавили су се велики зазори, па је долазило до вибрација и удара приликом транспорта. Заменили смо сегмент озубљеног венца на коме смо имали оштећења на седам зуба. Ово нам је задавало свакодневне главобоље, и много труда уложили смо да их редовно санирамо, уклапајући тај посао са померањем или рукањем на систему, да не бисмо повећавали број застоја – објаснио нам је Вукосављевић,

уз напомену да је извођење сваког од ових послова током ремонта захтевало дугорочне припреме и добру организацију, јер су сви међусобно условљени.

Вукосављевић наглашава да је багер од прошлог ремонта дуго радио на пребацивању јаловинских маса, што додатно компликује ствари, јер је „глодар 8“ примарно предвиђен

Генерација '67. иде у пензију

Седморица радника који су рођени 1967. ове године иду у пензију. С њима, и двојица багериста – Зоран Мирковић и Славиша Лазаревић.

За Зорана кажу да зна апсолутно све о БТС-у, на коме је од укључења у рад 1986. године. Он је већ 25 година за управљачем моћне „осмице“.

– Ово је сјајан багер, примарно за угљ. Главни блок је испод нас, а до угља се мора доћи, иако због јаловине долази до загушења бункера и више се троше зуби. Много труда је потребно, јер се спуштамо испод нивоа мора. Било би добро када би овакав багер имао испред себе више оних који би отварали јаловину – каже Мирковић.

Питали смо увек насмејаног Зорана да ли се уморио од посла.

– Свој посао веома волим и с вољом долазим. Како и не бих, када је атмосфера сјајна, функционишемо сви као један, радимо уз шалу – каже он.

Његов колега Славиша багериста је од 2007, а пре тога радио је на ЕШ-евима 20 година.

– За све ове године више времена провео сам са овим људима него са породицом. Другарство, али и врхунска професионалност најдивније су успомене које ћу понети на свој радни век – рекао нам је Лазаревић.

за копање угља. Машински елементи нарочито трпе када се „уђе“ у лошији материјал.

– Дефинисано је за које послове током ремонта смо задужени ми, а за које „Метал“. Сарадња је одлична, помоћ обострана. Велики су притисци, али сви запослени улажу свој максимум да производња крене што пре – истакао је Вукосављевић.

Бојану Јаковљевићу, електроинжењеру БТС система који има 21 годину стажа, ово је четврта инвестициона оправка на овом систему. Урадили су реконструкцију на трачним транспортерима приликом које су у дужини од два километра поставили нове командне каблове са пратећом опремом и урадили реконструкцију доводног високонапонског кабла, која је била неопходна због напредовања система. У припреми за ремонт, група са термовизијском камером обишла је систем у раду и предочила где су проблематични спојеви и прегрејавања што је сада сређено да не би долазило до пробоја у току рада.

– Што се тиче „глодара 8“ и „бандвагена 2“ заменили смо старе, испуцале каблове на оба објекта, сервисирали контактере и заштите, заменили и сервисирали високонапонске прекидаче, појачали видео-надзор на местима где нам је то било преко потребно. На бандвагену је постављен нов разводни орман. На малом транспорту глодара замењени су сви стари топљиви осигурачи и постављени су нови аутоматски, за струјна кола трака 2,3 и 4, као и малог и кружног транспорта. Освежено је целокупно осветљење на објектима јер су стари, полумљени лампиони замењени новим – рекао је Јаковљевић.

Д. Весковић

Постављен мост за траку БТО система

Конструкција тешка око 50 тона и дуга око 40 метара на висину од 4,5 метара подигнута је уз помоћ три дизалице. Нови везни транспортер повезиваће погонске станице Б23 и У3 и остаће на овој позицији, док ће се одлагалишна, везна и етажна трака померати

■ Владимир Петковић

40 метара, допремљена уз помоћ четири цевополагача, трасом дужине око четири километра, односно са Поља „Г“ – рекао је Владимир Петковић, технички руководилац ПК „Радљево“.

Потом је, помоћу три дизалице, она подигнута на бетонску основу висине око 4,7 метара. Након тога формиран је везни транспортер дугачак 480 метара, који ће преко моста повезивати погонске станице Б23 и У3, и остаће на овој позицији, док ће се одлагалишна, везна и етажна трака померати.

На овом послу ангажоване су екипе „Грађевинара“, а њихов задатак био је да ископају темељ и поставе стопе. Све остале послове, ревитализацију и

подизање конструкције извели су запослени погона „Монтажа“ из „Метала“.

Подухват је реализован у оквиру реконструкције и недавно завршене инвестиционе оправке копа „Радљево“, која ће обезбедити сигуран рад рударске опреме у наредном периоду.

Тренутно на систему, чија је дужина око три и по километра, раде „глодар 10“, бандваген, „одлагач 1“ и четири трачна транспортера.

– Након завршене инвестиционе оправке и пуштања система у рад, бандваген је заједно са „глодаром 10“ почео да ради на етажи, док је „одлагач 1“ укључен на нову позицију рада, односно, одлагалишну траку Ц4. Самим тим што ће убудуће бандваген радити у спрези са „глодаром 10“, имаћемо боље маневарске способности самог „глодара“. То ће имати велики значај за процес производње, јер очекујемо да ће се та промена одразити на производне резултате. Пре ове реконструкције система имали смо проблем са унутрашњим одлагалиштем које није имало одговарајући смештајни капацитет. Надамо се да ћемо на новом одлагалишту имати боље услове – истакао је Петковић.

Он додаје да су током маја запослени интензивно радили

на чишћењу површине терена за напредовање фронта рударских радова. Тренутно се измештају каблови који напајају две линије бунара за предоводњавање копа. То је услов за ослобађање трафостанице „Каленић“ од напајања, која мора да се демонтира и уклони са постојеће позиције.

Ускоро их очекују и обимни послови на изради трасе за постављање новог система, који ће заживети у наредном периоду.

– Већ смо започели припремне радове за ове послове, тако што ћемо најпре урадити трасу дужине око два километра. Починемо насипањем трасе шљунком, средином јуна стижу понтони и чланци, након чега ћемо почети са монтажом опреме – најавио је Петковић.

Т. Симић

Нови мост за трачни транспортер пуштен је у рад крајем априла, када је завршена двомесечна инвестициона оправка на БТО систему Површинског копа „Радљево“. Овим технолошким подухватом за убудуће је решен прелазак траке за транспорт откривке изнад пута на коповском коридору.

– Комплексан захват подизања моста изнад пута изведен је тако што је најпре конструкција моста, тешка око 50 тона и дугачка око

Производња

Након реконструкције система извесно је отварање угља и на дубинској страни етаже, по планираној осамдесетој нивелети. Запослени на ПК „Радљево“ надају се много бољој производњи, која је до сада на месечном нивоу била око 500.000 кубних метара јаловине.

ИСТИМ КАПАЦИТЕТОМ НА НОВОЈ ЛОКАЦИЈИ

Пресељење и повезивање опреме завршено је у року од тридесетак дана, искључиво снагама и ресурсима РБ „Колубара“

Трафостаница „Зеоке 7“, која електричном енергијом напаја системе Поља „Е“, пресељена је на нову локацију. Пребачена је комплетна опрема, систем је реконструисан, повезан и успешно враћен у процес производње, каже Витомир Пајић, координатор планирања, ремонта и одржавања електросистема.

– Трафостаница „Зеоке 7“ измештена је због угрожености услед активације клизишта у зони радова угљенокопа Поље „Е“. Њеним пресељењем дугорочно је осигурано снабдевање рударских машина струјом – објашњава Пајић.

Он је додао да је у договору са Мирославом Томашевићем, в. д. генералног директора ЕПС АД, одлучено да се након овог посла премести и оспособи за ефикаснији и продуктивнији рад још једна трафостаница – „Зеоке 2“, за коју је утврђено да није оптимално искоришћена.

Говорећи о техничким детаљима измештања трафостанице „Зеоке 7“, Душан Ћосић, сменски електроинжењер и Александар Вујовић, грађевински инжењер и пројектант у ОЦ „Пројект“, чији задатак је био да припреми плато за

расклопно постројење, објаснили су да је пре измештања станице прво обезбеђено резервно напајање из трафостаница „Рудовци“ и „Зеоке 3“.

– Оне су доста удаљене, па је разведено чак 14 километара кабла, што је било неопходно да би коп за време радова имао неометено напајање. Комплетно измештање и повезивање опреме завршено је у року од тридесетак дана и станица је сада сасвим оспособљена да снабдева све објекте као и у претходном периоду – рекао је Ћосић и напоменуо да је током реализације посла било доста допунских сати рада и рада преко викенда, пуно детаља, али и неких непредвиђених околности. Временски услови нису им ишли наруку, било је много кишних дана, што је изискивало појачан труд свих ангажованих радника.

Велико искуство

Никола Јанковић рекао нам је да је због хитности одлучено да цео посао измештања трафостанице буде урађен сопственим снагама и ресурсима унутар РБ „Колубара“, што је допринело великој уштеди.

– Људи су се максимално ангажовали. Велики део посла су урадили радници „Елмонта“ Ово је први пут да смо комплетну трафостаницу изместили сами, па ће по истом систему бити урађено и ново расклопно постројење код трафостанице „Зеоке 5“ – рекао је Јанковић. У тренутку наше посете ти послови су били започети, а „на распореду“ су, између осталог, били уземљивач ограде, спољашњи уземљивач, интерна саобраћајница, обилазна саобраћајница и ограда.

■ Душан Ћосић, Никола Јанковић и Ненад Гајић

Да је систем поуздан потврдио је и Никола Јанковић, руководилац радионице напојне и разводне мреже Поља „Е“.

– Распоред објеката је исти као што је био и иста је снага оба трансформатора у трафостаници. Станица је другачија само у грађевинском погледу, јер је као постоље насута земља и туцаник. Понтоне за трансформаторе урадио је „Метал“ – рекао је он.

Посаду трафостанице „Зеоке 7“ чине четири радника – у свакој смени по један, плус једна резерва. У тренутку наше посете у смени се затекао Ненад Гајић, који је на том радном месту већ три године и који је потврдио да на новој локацији све функционише као и пре.

М. Пауновић

Стручњаци за струју

Они су заслужни за све што ради и сија, на високом и ниском напону

■ Радоје Митровић

Са традицијом дугом 45 година Служба електроодржавања и електрорадионица, формиране са копом „Тамнава-Источно поље“, данас су неизоставна карика у раду Поља „Г“. Деценије рада на источним тамнавским откопима изнедриле су много генерација мајстора и стручњака електроструке. Електроинжењер Радоје Митровић, управник ове службе, истиче управо значај посвећених запослених за успешно одвијање производног процеса, а у овој служби их има око 220.

– Реч је о комплексној служби подељеној на две целине: електроодржавање копа Поље „Г“ и погона Дробилане. У оквиру њих постоје групе за оперативно и групе за превентивно одржавање. Запослени у оперативи одржавају два јаловинска система и један угљени систем, као и два ЕШ-а. Они обилазе објекте, контролишу, решавају кварове, уочавају недостатке. Кад не могу сами да реше, укључује се и превентивно одржавање, односно запослени у радионици – упознаје нас са организацијом посла Митровић. Има само речи хвале за своје раднике који су му пуно помогли да се упозна са овим копом на који је пре скоро годину дана стигао са „Радљева“.

Поредећи посао управника електроодржавања на Пољу „Г“ и „Радљеву“, Митровић каже да је начелно посао исти, али

су околности посве другачије. На системима Поља „Г“ и Дробилани електроопрема је многобројна и разноврсна – од PLC уређаја, сервера, фреквентних регулатора, управљања до на хиљаде склопова који у сваком моменту треба да су исправни. Електричари све то обилазе, контролишу и поправљају.

■ Чувена радионица

У пространој и добро опремљеној радионици запосленима је на располагању око 600 квадратних метара, што им није довољно за рад. Радионица направљена 1979. године састоји се од централног дела са краном и неколико бочно распоређених мањих радионица у којима су смештене разне групе – за одржавање багера, трачних транспортера, за одводњавање, за одржавање напојне мреже, за радионичко и превентивно одржавање и група за електронику и телекомуникацију.

У Групи за одржавање багера затекли смо пословођу Ђорђа Петровића из Степојевца и

надзорника Милана Максимовића из Ваљева како праве планове за наредни период.

– Спремамо се за инвестициону оправку на угљеном систему, договарамо се шта треба од електропослова да урадимо на „глодару 2“ и „бандвагену 2“. Имамо 45 дана за те активности, а онда радимо Први јаловински систем. Редовног посла увек има за нас. Сваке недеље негде буде сервис опреме, чести су и разни технолошки захвати. Ево, управо једна екипа ради на ЕШ-у повезивање електромотора и синхроних генератора – објашњава Петровић који иза себе има 20 година рада у „Колубари“.

Његов по стажу упола млађи колега Максимовић додаје да сви багери осим „глодара 2“ имају фреквентне регулаторе и стално мора нешто ново да се учи. Посла увек има, коп ради непрестано, кварови су уобичајени за тако велики систем, али важно је да се овде проблеми брзо решавају, јер застоји морају бити што краћи. Посао ових радника можда физички није увек тежак, али психички је веома захтеван.

Једна група радника утоварила је материјал, делове и алат, и одлази на терен да замене мотор на погонској станици. У радионици остали запослени раде, обавља се сервис електроопреме, а у централном делу група радника намешта главу за 35-волтни кабл. Резервних делова имају, али потребно им је још радне снаге за оптималан рад.

■ Потребни електричари

У радионици за одржавање трачних транспортера затичемо пословођу Горана Марковића, надзорника Игора Петровића и руководиоца превентивног одржавања Сенишу Елеза.

Горан Марковић из Лесковца пуних 35 година ради у радионици, међу старијима је. Каже да је раније било лакше, са више радника и посао је био боље организован. Посао електричара за одржавање трака је напоран, на терену су сваки дан без обзира на временске услове јер сваки квар мора да се поправи.

И инжењер Сениша Елез сматра да је једини проблем у групи управо недостатак људи.

■ Сениша Елез, Игор Петровић, Горан Марковић и Слободан Алексић

Стално на опрезу

Безбедност на раду сваком електричару је на првом месту. Поред ношења заштитне опреме сваки запослени мора да мисли о себи и другима. Стално су на опрезу јер се ради са високом напонам. Устаљена пракса је да се на све активности шаљу најмање двојица радника и уз млађе запослене увек иду искуснији електричари или неко од надзорног особља.

Електричари из Дробилане са управником

– Није било континуитета у запошљавању. Највише нам недостају ВК радници, јер они нам „носе“ посао. Али и уз тај проблем сваки посао урадимо, све стижемо, ништа не трпи – напомиње Елез, истичући да уочава и проблем нових, како он каже, „андроид“ генерација радника којима треба више времена да савладају посао и развију осећај одговорности.

Игор Петровић из Уба своје почетке у овој радионици памти с радосћу јер је тад, пре 13 година, са посла помоћног радника на копу у радионицу стигао задовољан и срећан да коначно ради у својој струци. Електричар може сваки дан нешто ново да научи, а овде има и од кога – старије колеге су у тим моментима најзначајније.

Са недостатком радника у својој групи за опште одржавање суочава се и пословођа Зоран Јовановић из Великих Црљена који броји 39 година радног стажа.

– Покривамо радионичко одржавање свих пратећих објеката копа: кранове, котларнице, кантине, осветлу, стругове, ручне алате. Специфична смо група јер поред електричара имамо и браваре. Некад је било пет бравара и два вариоца, сада имамо само три бравара. Сва тројица су пред пензијом и они раде све браварске послове специфичне за електрослужбу у оквиру копа и Дробилане. Спектар наших послова је веома широк, а најтеже нам је кад одржавамо вулканизерску опрему па идемо свуда по системима – наглашава Јовановић.

Одржавањем трансформатора, покретних ормара и напајањем багера бави се Група за одржавање напојне мреже. Пословођа Дејан Милутиновић из Лазаревца са 23 године стажа у „Колубари“, од којих је последњих

седам у електрорадионици, каже да и они имају поред рада на терену и радионичке послове.

– У радионици припремамо све што нам треба за теренски рад. Управо сада спремамо материјал за поправку квара у једној трансформаторици. Обим нашег посла је велики, од ситних интервенција до комплексних радова. Тражимо пробоје каблова, настављамо их, решавамо разне кварове – објашњава Милутиновић.

Дробилана је комплексан и значајан погон који је у производном ланцу између копова и термоелектране. Због тога је електроодржавање овог објекта и опреме сложен и обиман посао. Дробилана мора да буде сигуран и поуздан погон за рад.

У трансформаторици на Дробилани затекли смо електронадзорника Владимира Милутиновића. Каже да је посао електричара у дробилишном постројењу изазован јер захтева стално стицање нових знања и упознавање нове опреме.

– Посебан изазов у овом послу је када треба осмислити неко ново решење – када треба нешто да се поправи, а нема довољно делова. Веома је битно и искуство и знање, а од нашег инжењера Зорана Милошевића доста смо научили – истиче Владимир Милутиновић из Ваљевске Лознице. Већ више од две деценије он ради међу електричарима на Дробилани, а своје „батерије“ у слободно време пуни бавећи се пчеларством и ловом.

М. Павловић

Ђорђе Петровић и Милан Максимовић

■ Иван Лазаревић

■ Вулканизери: Дејан Симић, Бојан Васиљевић и Здравко Стојановић

Као што је већ годинама пракса у „Преради“, током јуна биће изведене инвестиционе оправке Прве и Друге фазе, као и погона Оплемењивање угља и Железнички транспорт

Урађен ремонт Треће фазе

Ремонтни радови у погонима Треће фазе Суве сепарације завршени су 9. маја, након што су после скоро месец дана интензивног ангажовања запослених изведене све сервисне и инвестиционе оправке планиране у овом делу „Прераде“ за ову сезону.

Тим послом почела је сезона редовних годишњих инвестиционих оправки у овом делу Рударског басена „Колубара“. У складу са плановима, следе погони Прве и Друге фазе Суве сепарације, који су „на програму“ од 6. до 30. јуна. У том периоду ремонтни послови биће урађени и у Оплемењивању угља и Железничком транспорту.

Иван Лазаревић, руководилац погона Сува сепарација, био је домаћин нашој екипи почетком маја, у моменту када су радови на Трећој фази већ привођени крају. Он је рекао да су се активности одвијале планираном динамиком и да су запослени успели да ураде све што је задато.

– Пословима припреме погона за ремонтне активности руководили су Иван Марјановић, управник Треће фазе, и Марко Петровић, инжењер производње. Ремонт се детаљно планирају унапред. Ипак, увек се појаве неки послови и интервенције накнадно, тек након детаљног прегледа машина – подсетио је Лазаревић.

Као и претходних година, машинске и електро радове обављају запослени у Одржавању Суве сепарације, уз помоћ радника ангажованих преко ЈП КП „Косово Обилић“ и ПРО ТЕНТ-а.

– Машинска група за одржавање редуктора и транспортера била је задужена за детаљан преглед свих трачних транспортера, редуктора, спојница, контролу уља. Обимни су били и вулканизерски

радови. Вулканизери су заменили комплетно гумено платно на трачном транспортеру Т130, док су на осталим транспортерима према потреби урађене санације састава и флеке. По обиму посла нису заостајали ни радници групе за дробилице, решета и изгртаче. Они су заменили првих 12 ростова на решету 242 А који су се највише похабали, док је на решету 242 Б урађено наваривање тих сегмената. Ту су, затим, заваривачки радови унутар дробилица, преглед чекића, ременица, контрола лежајева на роторима, замена пластика као и гумених завеса. Група за превентивно одржавање и сменски рад прегледала је све лежајева на добошима, па је установљено да је потребно заменити добош на повратном делу транспортера Ц11. Подмазани су сви лежајеви, замењено уље у редукторима и спојницама – набројао је Лазаревић само део послова. Овим машинским радовима руководио је Срђан Радовановић, управник Одржавања.

Да би систем добро функционисао није довољна само брига о машинама, већ и о комплетним електроинсталацијама. Како смо сазнали, Служба електроодржавања у овом погону функционише у три групе: за високи напон и сменско одржавање, група за аутоматику и група за ниски напон и моторе.

Они су искористили прилику док је погон ван рада да детаљно прегледају електропостројења и замене све што је потребно и побрину се за превентивно одржавање. То је подразумевало пре свега контролу и подешавање заштитних релеја, за шта је неопходно безнапонско стање. Свим пословима везаним за електроодржавање управљао је Зоран Раонић, руководилац групе за електроодржавање.

– Замењен је главни прекидач напајања постројења УВ2, као и високонапонски прекидач далеководне ћелије погона Суве

сепарације. Урађено је испитивање и мерење заштите на машинама. Такође, замењени су високонапонски мотори на транспортеру Т130, Т350, као и на дробилицама 243 А и 243 Б, што је посао који се према плановима ради на сваке три године – истакао је Лазаревић најважније ремонтне активности радника електроодржавања.

Саговорник нас је повео у посету групи „Прерадиних“ вулканизера у производном делу погона Треће фазе, који су у том моменту радили на санацији и замени гумених трака на транспортеру Т130.

Зоран Иванковић, пословођа групе за одржавање транспортера и пратећих уређаја, објаснио нам је да су мајстори целом дужином транспортера од 310 метара заменили гумено платно, тако што је вулканизација обављена на два састава.

– Сви остали транспортери детаљно су прегледани и према потреби санирани су састави и флеке. Прегледане су и погонске станице и урађене поправке, као и замена свега за шта је установљено да је неопходно. Ускоро нас очекује и ремонт Прве и Друге фазе, где ће вулканизери Дејан Симић, Бојан Василијевић и Здравко Стојановић радити исте послове на одржавању транспортних трака, којих у целом погону Суве сепарације има око седам и по километара – истакао је Иванковић.

Т. Симић

Дан пре рока

Годишња инвестициона оправка Треће фазе Суве сепарације завршена је дан пре него што је планом било предвиђено. Након што су обављене све неопходне пробе, погон је враћен у систем. Надлежни истичу да ће сервиси омогућити поузданост опреме током наредних 12 месеци.

Превентивни надзор чува опрему и људе

Уз бригу о погонима, екипа од десет ватрогасаца има задатак да обезбеђује противпожарну заштиту и на терену, свуда где екипе „Метала“ изводе ремонтне радове на рударским машинама

Само три пожара забележена су у „Металу“ током 2022. године, захваљујући томе што су рад и пажња усмерени на превенцију. Заслужни за овај резултат пре свега су запослени у Одељењу за заштиту од пожара, које се од других сличних у Рударском басену „Колубара“ разликује по томе што нема ватрогасну јединицу, већ групу од 10 ватрогасаца коју, уз два референта, предводи руководиоца Иван Петронијевић.

Поред тога што им је задатак превентивно деловање у објектима „Метала“, њихова обавеза је да о противпожарној заштити брину и на терену – површинским коповима, у току ремонта на рударским машинама,

Уредба и упутство

Сви поступци које запослени спроводе дефинисани су Уредбом Републике Србије и Упутством ЗОП-а за извођење таквих послова које је сачињено на основу Уредбе као подзаконског акта из 1979. године. С обзиром да је реч о давно донетом документу, Служба ЗОП-а га је, делом у сарадњи са МУП-ом, а делом самостално, прилагодила и учинила сасвим применљив тренутним условима у „Колубари“.

односно у оном делу „Колубаре“ у којем „Метал“ у том моменту изводи радове. Екипа се према потреби може укључити и у репресивно деловање, али је оно примарно у надлежности ватрогасне јединице из „Прераде“.

Одељење за заштиту од пожара „Метала“ организационо припада Служби заштите од пожара за „Метал“, „Прераду“ и Дирекцију, а формирано је 2014. године, након повратка „Метала“ у састав Рударског басена, по угледу на остала одељења ЗОП-а којих у „Колубари“ укупно има пет. Тада је деловање проширено и на Дирекцију, у којој не постоји одељење већ су за њу задужена два референта.

Да је ова екипа поуздана у обављању свог посла потврдио нам је и Дарко Терзић, главни инжењер Сектора заштите од пожара у РБ „Колубара“ који је, пре него што је именован на овај положај пре шест месеци, био управо на месту руководиоца Службе ЗОП-а за „Метал“, „Прераду“ и Дирекцију.

– С обзиром на то да је реч о великој територији која се покрива, потребна је добра организација, јер се у време годишњих ремонта мора истог дана стићи на различите копове. Одељење има одличну сарадњу са руководством „Метала“. Висок ниво превентивне заштите од пожара у погонима постигнут је заједничким напорима и на њу је стављен велики акценат, пошто производња и одржавање опреме у „Металу“ изискују машинске радове и коришћење алата од којих многи носе неизбежне ризике – рекао је Терзић, наводећи као пример надзор који је неопходан приликом извођења радова завривања и резања.

Систем заштите од пожара у објектима „Метала“ чине аутоматски систем за дојаву и гашење пожара, мобилни уређаји за гашење пожар (познатији као ПП апарати) и хидрантска мрежа. Надзор над њим подразумева прегледе опреме, праћење

лица која обављају прегледе, контролисање испитивања која за системе за дојаву пожара раде акредитована тела ван „Колубаре“, док их за ПП апарате и хидранте ради контролно тело унутар „Колубаре“, а део посла обавља ПРО ТЕНТ.

Кључна мера заступљена овде, као и у осталим деловима „Колубаре“, је превентивни обилазак погона. То подразумева ангажовање запослених који ће у свом радном окружењу утврђивати где мере заштите од пожара нису испуњене, па кроз формализован образац доставити примедбе одговорним лицима и наложити мере. То би требало да буде мини инспекција у предузећу, а покретање поступка обавезује одговорне да одељењу ЗОП-а доставе повратну информацију о својој реакцији на добијену информацију.

Ова превентивна мера значајно помаже код инспекцијског надзора који је у надлежности МУП-а и који је, према речима Терзића, врло строг. Он се обавезно обавља уз присуство запосленог из Одељења ЗОП-а и представника погона.

М. Димитријевић

У бројкама

Од Бранка Петровића, референта заштите од пожара у Дирекцији, као илустрацију обима посла добили смо податак да је ово Одељење у објектима „Метала“ током прошле године обавило 64 редовна и 61 контролних прегледа и издало 341 меру. Циљ је да се у што већем броју случајева предупреди ситуација да мере доноси инспекцијски надзор, већ да се што више делује унутар фирме. Немали посао је и обезбеђивање потребних одобрења за рад на површинским коповима, којих је, рецимо, током прошле године било више од 120, што изискује стално ангажовање некога запосленог из одељења ЗОП-а.

Упецао рибарски сан

Овај пасионирани риболовац запослен је у „Помоћној механизацији“ на Пољу „Е“ где већ десет година управља још једном „пецаљком“ – цевополагачем

■ Бранко на радном месту

Страствени риболовац Бранко Ступан из Пркосаве, руковалац цевополагача у „Помоћној механизацији“, уловио је 1. априла на језеру Пркосава рибарски сан – толстолобика тешког 40 килограма и дугачког метар и четрдесет центиметара. Тако је овај 46-годишњак не само успецао капиталца и највећу рибу у овом крају већ и умногоме премашио сопствени рекорд – сома од 18 килограма.

Толстолобик је међу риболовцима зван још и „главоња“ због специфичне и велике главе. Добро је познат по опрежности и отпору који пружа и углавном буде ухваћен уз много вештине и среће, што се и сада десило.

– Јурио сам сома, толстолобик се случајно закачио на варалицу. Борба је трајала око пола сата. Срећом, ту је био и један риболовац из села, па ми је

помогао да извучем „главоњу“ на суво – прича Ступан.

Питамо га какав је осећај уловити рибу коју многи познају, али ретки су они који су је ухватили.

– Тај тренутак се не може описати. Нисам се томе надао уопште. Знао сам, додуше, одмах по ударцу да није сом, мислио сам да је мањи толстолобик, да се замрсио у грање или слично јер се чудно понашао и кретао. Никако нисам очекивао да буде „капиталац“ са оволиком тежином – следи најшири осмех поносног риболовца који говори више од речи.

Ступан је члан риболовачког удружења „Бистрица“ из Рудоваца скоро 30 година. Од малих ногу је са штапом, у природи, добром друштву.

– Почео сам да пецам од седме године. Са братом сам ишао по околним барама, тако је почело, а после се истраживало даље. И мама се придружила после очеве смрти. Тешко је било наговорити је првих пар пута, а сада иде и сама. Стриц ми је такође острашћени пецарош, па ми друштво никако не недостаје. Код нас пецароша увек падне неки котлић или роштиљ, а и окреће се често понешто – шали се Ступан.

Када је већ поменуто рибарско кулинарство, занимала нас је судбина „главоње“.

– Како се риба ове величине у станишту сматра штеточином, нисам је вратио у језеро као што углавном радим, већ сам је

■ Капиталац у рукама

разделио пријатељима и наравно, „радио“ је котлић – смеје се Ступан.

Наш саговорник запослен је у „Помоћној механизацији“ на Пољу „Е“ где од укупно 23 године стажа десет управља цевополагачем, који је, приметили смо, такође нека врста „пецаљке“.

– Може се тако рећи, само тежа категорија. На цевополагачу није нимало лако јер је он практично основна машина при многим рударским захватима, па је руковалац под сталним притиском и тензијом. Терети су огромни, непрекидно се нешто вуче, а ту су и репарације. Померања су скоро сваки други дан. Пошто радим у режиму 12-12 сати, то значи буде сваког радног дана. Зато углавном после посла свратим овде да се опустим, па тек онда идем даље – искрен је Ступан.

И само језеро Пркосава везано је за „Колубару“ јер је

настало у склопу рударских радова на Пољу „А“, првом површинском копу. Вода је првобитно коришћена за потребе ауто-гаража у Рудовцима, потом воћњака, једно време „Колубара-Услуга“, а данас за потребе нове „Помоћне“. Просечна дубина му је седам, а највећа девет метара. Од самог настанка порибљено је, тако да у њему сада има толстолобика, сомова, бабушки, амуре – ко зна којих тежина и величина. Ипак, чинило нам се да то није нека дубина у којој расту тако велике рибе, попут ове уловљене.

– Није то до дубине већ је вода чиста, без муља, а и лепо их хранимо. То језеро је наше мало благо које нам преостало после Поља „А“. За 30 година колико пецам ово је први капиталца, дефинитивно највећи ухваћен овде. Барем за сада – мистериозно закључује Ступан.

Д. Весковић

Чистите за собом

Бранко Ступан члан је сеоског еколошког друштва „Пркосава“. Уређивање језера углавном обављају њихови чланови. Они сређују обале, лети одржавају плаже, и поставили су клупе и канте за смеће. Језеро је због лепог положаја и уређености све популарније, али то члановима друштва доноси проблем због огромне количине смећа које остаје за „љубитељима“ овог прекрасног места. За све њих имају само једну молбу – да сваки посетилац очисти за собом.

Високи напон, висока размишљања

Упоредо са својим одговорним послом електричара у „Колубари“, Карели се већ деценијама успешно бави и креативним радом

Можда на први поглед звучи неспојиво да је један електричар уједно и писац и карикатуриста, али рад с високим напонам и „рад с високим размишљањима“ ипак имају неке сличности. Потребне су свесност и концентрација како би оба занимања била продуктивна.

Ненад Карић Карели запослио се у „Колубари“ у новембру 1987. године, са непуних 18 година, као квалификовани електричар. Првих петнаестак година радио је у трафостаници „Зеоке 3“, а од 2011. распоређен је у највећу трафостаницу у

не може тако лако да се уђе, потребне су специјалне дозволе.

Током година његовог рада дешавале су се и разне екстремне ситуације – поплаве и пожари, у којима треба хладно и стручно реаговати. Посао се одвија у све три смене, које највећим делом проводи у специјалној командној соби. Станица у којој Карели ради прва је у „Колубари“ модернизована 2007. године и спада у једну од најмодернијих у Србији, што значи и да је знатно безбеднија за посаду. У смени раде двојица, од којих је један ВК помоћник или млађи уклопничар – то су неки стари називи које су задржали у интерној комуникацији.

Након 35 година стажа Карић истиче да је лепо бити радник „Колубаре“, посебно зато што је електрослужба сложна, сви су везани једни за друге и помажу се.

Међу својим колегама Карели је познат и по својим занимљивим интересовањима и хобијима ван посла. Средином деведесетих почео је да црта карикатуре. Добијао је и награде за своје радове, чак и ван граница наше земље, а посебно је занимљиво

да су неки од његових радова чак и део сталне поставке Меморијалног музеја мира у Хирошими.

– Карикатура је специфична форма јер мисао преносите на папир и дајете је у једној слици. То изгледа једноставно, схватају је као шалу, међутим, она је јако комплексна јер морате бити јасни свакоме и у једном кадру морате да кажете све – објашњава Ненад.

Стваралачки пут одвео је овог Лазаревчанина и даље – од карикатуре до поезије јер, како каже, песма му је дала ширину и могућност да боље изрази своју „хиперпродукцију идеја“.

– Код карикатуре једна слика све говори, док у песми имате простора за више слика – објаснио је разлику Карели.

Као резултат тих идеја, 2021. године објавио је прву збирку песама „Ослушни срце“, која садржи више од стотину тематски врло различитих песама подељених у четири целине. Карић пише о знаменитим Србима, завичају, породици, љубави и модерном животу.

– Писање и карикатура су мој хоби и бег из стварности и заиста то волим – закључио је Ненад.

М. Пауновић

Изложбе и заокрет ка прози

Ненад Карић Карели је карикатуре објављивао у дневним, недељним и локалним новинама, попут „Вечерњих новости“, „Блица“, „Јежа“... Учествовао је на групним изложбама, али је приређивао и индивидуалне. У Библиотеци „Димитрије Туцовић“ 2019. године приређена је његова изложба карикатура и логотипа „Ово ништа не ваља“.

У Културном центру „Хаџи Рувим“ у Лајковцу 2022. године одржана је изложба карикатура „Е, не дам, бре“, посвећена првенствено Колубарској бици и Првом светском рату. Реч је о 28 радова које је Карић поконио лазаревачкој библиотеци.

Вреоцима која напаја погоне целе „Колубаре“, осим „Тамнава-Западног поља“. Ненад је због потреба посла и специфичности радног места завршио ВК пети степен, положио стручни испит и неке специјализације високог напона, јер су за његово радно место потребни посебни сертификати.

– Судбина је да сам цео живот везан за трафостаницу и високи напон. Прошао сам све фазе учења посла од старијих колега, од електроинжењера, пословођа, али највише се научи од колега који су директно на терену и у посади трафостаница – рекао нам је Карић.

Како нам је објаснио, то је врло опасно и одговорно радно место и, наравно, најважнија је безбедност. У трафостаницу

Премијера монодраме „Е не дам, бре“

Карић је написао и монодраму „Е не дам, бре“, која је почетком маја премијерно изведена у Центру за културу, у поставци лазаревачког Пулс театра. Реч је о монологу српског ратника у лику Ненадоваг прадеде, који је погинуо у Колубарској бици. Представа је редитељски првенац глумице и директорке Пулс тетара Иване Недељковић. Монодрама „Е не дам, бре“ победила је на литерарном конкурс „Ко сме, тај може“ Библиотеке „Димитрије Туцовић“ крајем претходне године.

32. септембар 2022. године

Допринос завичајности

Мештанима се указује поштовање и расположивошћу списа који чувају сећања на претке и дух места

Представници Рударског басена „Колубара“ недавно су Библиотеци „Димитрије Туцовић“ уручили комплет копија црквених матичних књига рођених, венчаних и умрлих Вреочана у периоду од 1837. до 1910. године. Ово фототипско издање урађено је пре једне деценије током исељавања сеоског гробља у Вреоцима на чијем су подручју биле значајне резерве лигнита. Од овог социјално изузетно осетљивог посла директно је зависила енергетска стабилност Србије.

– Током пресељења вреочког гробља, од јула 2011. до октобра 2012. године, запазили смо проблеме идентификације гробних места и покојника. Због велике разлике између података о укупном броју умрлих добијених од Савета Месне заједнице Вреоци и оних у Елаборату за пресељење гробља, од Историјског архива, који чува оригиналне матичне књиге из вреочке цркве, наручили израду фототипских издања. Ове књиге су нам послужиле у завршном послу израде списка умрлих, ексхумираних без спомен-обележја и сахрањених на новом гробљу Лазаревац 2. Радили смо све што се могло у смислу поштовања према умрлима, живима и њиховим осећањима, вери и свему што прати овај деликатан посао – објаснио је Благоје Алексић, пројект менаџер за безбедност и здравље на раду и стручно оспособљавање и усавршавање, који је у то време обављао послове председника Одбора за пресељење гробља из насеља Вреоци

Анализирајући податке, Алексић је са колегама схватио да је много више становника живело у Вреоцима, тиме и

потенцијално могло бити сахрањено на месном гробљу, посебно што су сиромашни своје најближе сахрањивали без трајног обележја. Пронађени посмртни остаци тих мештана похрањени су у заједничку гробницу на гробљу Лазаревац 2. Матичне књиге су биле потребне да би се, у знак пијетета, имена тих умрлих исписала у спомен-капели која је овим становницима Вреоца уређена за вечни помен. Са вреочког гробља на ново лазаревачко гробље премештено је око 4.500 гробних места.

Два комплета матичних књига уручена су крајем 2013. године представницима Месне заједнице Вреоци, један комплет је издвојен за капелу и један за „Колубару“. Нажалост, у великим мајским поплавама 2014. године уништени су примерци Месне заједнице.

– Желели смо да мештанима укажемо поштовање тако што ће им бити доступне матичне књиге које чувају сећања на претке и дух места. Пошто је службена потреба „Колубаре“ за књигама престала, а многи истражују своје порекло или историју места, право решење је било да их поклонимо Библиотеци „Димитрије Туцовић“ јер се уклапају у концепт завичајне збирке – појаснио је Алексић.

Библиотеци су, осим комплета од десет књига, предате и дигиталне верзије страница ових примерака. Оне су читљивије од оригинала јер су пре штампања прошле кроз појачавање контраста и сличне интервенције.

– Странице су ишчитавале колегице које су биле у административно-техничком делу Одбора. У том мукотрпном раду рукопис је био прва потешкоћа, а свештеници су тада били међу ретким писменим људима. Интересантно је то што је до средине 19. века

уз име новорођенчета уписивано име или занимање оца или су налазили неки други вид препознатљивости у селу. Кашикаров, на пример, није презиме већ професионално одређење – казао је Алексић.

Део редовних активности Библиотеке „Димитрије Туцовић“ је рад на увећању и дигитализацији завичајне грађе. Како библиотекари кажу, на том послу интензивније раде од 2015. године, откако имају своју дигиталну библиотеку. Интересовање читалаца посебно је порасло захваљујући дигитализацији листа „Колубара“, почевши од првог броја из 1960. године.

– Вреочке књиге су значајан допринос нашој завичајности. Данас у овом послу имамо партнере у „Колубари“ и Црквеној општини Лазаревац. Завичајне колекције, заправо, разликују једну библиотеку од друге. Сви напори грађана да истраже прошлост своје породице и свог места увек су усмерени ка нама било да је реч о штампаним књигама или дигиталним колекцијама – казала је Јасмина Иванковић, директорка Библиотеке „Димитрије Туцовић“, и најавила да ће дигитализоване странице вреочких књига бити постављене на сајт установе.

М. Караџић

Позив грађанима

Свим истраживачима прошлости Лазареваца и околине наша Дигитална библиотека је почетна тачка. Целом друштву је у интересу да завичајна збирка буде богатија и зато позивамо грађане да нам поклоне или позајме фотографије, дневнике, писма и други завичајни материјал који им више није потребан да бисмо га скенирали – рекла је Јасмина Иванковић, напомињући да се овакве обавезе регулишу уговором.

Наука

Морамо понекад да се вратимо у прошлост и анализирамо добре и лоше примере да не бисмо понављали грешке. Ништа више од тога. Због будућности треба знати своју прошлост, бар у смислу наука – закључио је Алексић.

Тренутак отрежњења

На смањењу насиља треба радити од 10 до 20 година ако желимо резултате на свим нивоима, став је струке

Поводом трагичних догађаја који су се почетком маја десили у Огледној основној школи „Владислав Рибникар“ у Београду и селима у околини Младеновца, када је животе изгубило 18 особа и више десетина рањено, у Центру за културу Лазаревац, 8. маја, одржана је трибина о менталном здрављу. У разговору су учествовале представнице лазаревачког Центра за социјални рад, Основног јавног тужилаштва и Дома здравља „Др Ђорђе Ковачевић“. Неке од кључних смерница у даљем поступању тичу се интензивније превенције, постављања граница деци и разговора са њима, као и важности породице из које све креће. На скупу је најављено да ће на локалном нивоу стручњаци бити подржани како би формирали тим и потенцијално саветовалишта, као и план дигиталне платформе преко које би грађани анонимно могли да пријављују вршњачко насиље и добијају савете. Догађај је организовала Гимназија у Лазаревцу.

– Како даље? Заједно и разговором, рекла бих. Говорити о узроцима и непосредним поводима насиља, посебно овако сурових, тешко је и сигурно из више углова треба анализирати обе трагедије да би се макар делимично дошло до потпуних одговора – рекла је др Оливера Младеновић, психијатар Дома здравља „Др Ђорђе Ковачевић“ – Сигурно је било и одлика појединаца који су починили злочин, њихових личних искустава и карактеристика личности, али и у самој доступности ватреног оружја. Можда нас је друштвена клима уљуљкала да је насиље нижег нивоа, не овакво какво се десило, дозвољено. Можда је било превише примера у којима насилници нису били кажњавани или бар не онако како смо очекивали. Све то могу бити лични непосредни окидачи који су, нажалост, довели до трагедија. Важно је да се свако преиспита понаособ. Мислим да се деца васпитавају примером. Ако имамо проблем с омладином, онда је сигурно проблем у генерацији која одгаја ту децу. Не прозивам никога лично, али постоји значајна друштвена одговорност. Можда се као окидач може сматрати и медијски притисак. Сви смо у једном тренутку осетили да више не можемо да гледамо вести. Ако је то утицало на људе који немају проблеме менталне

Корисни разговори у Центру за културу

природе, замислите како је утицало на оне који их имају.

Јасмина Крштенић, заменица јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Лазаревцу, напоменула је да су сви запослени у институцијама који примете да је неко жртва насиља законски дужни да то пријаве.

Анђела Пејовић, руководилац Центра за социјални рад, нагласила је да ниједно дете није рођено невоспитано и са усађеним вредностима, већ га родитељи обликују од најранијег доба.

– Подржавам просветне раднике и саветујем родитеље да имају више поверења у њих. Они могу да укажу на најраније проблеме, а рани период деловања може да

буде половина решења – рекла је Анђела Пејовић.

Њене колегинице Светлана Павловић и Јелена Стефановић говориле су о малолетничкој делинквенцији и о томе да уместо културе страха, пребацивања одговорности и рашчлањивања жртве кроз секундарну трауматизацију треба неговати културу разговора.

Учеснице трибине сагласиле су се да данас влада већа толеранција на насиље него пре, али да родитељ који примењује јасна правила има и ауторитет. Поручиле су да треба разговарати с децом, слушати какве ставове заузимају и како желе да поступају. Помоћ стручњака могу увек да потраже. Нагласиле су да су границе у најбољем интересу деце. Постављају се тако да дете не угрожава себе и друге.

– Просветним радницима су везане руке у статусном смислу и једном врстом притиска да се удовољава родитељским захтевима. Неспорно да деца имају права. Сви имамо обавезу да уважавамо личност детета и младог човека, али то је пропорционално. Они су у обавези да уважавају личност лекара, наставника, родитеља – појаснила је Оливера Младеновић и истакла да је потребна стратегија за смањење насиља и да на томе треба радити од 10 до 20 година ако желимо резултате на свим нивоима.

У разговору су покренута и питања злостављања животиња, насиља на друштвеним мрежама, броја школских полицајаца, непримерених медијских садржаја, насилног понашања у предшколском периоду, као и то да ли постоје биолошке предиспозиције да човек буде зао.

М. Караџић

Сложен феномен жртве

Потребно је да непосредно окружење и стручњаци валидирају искуство жртве и покажу разумевање. Жртви не треба рећи да то што јој се десило није ништа, како год нама то изгледало. Ако особа тако доживљава, тако је. Треба обезбедити услове да не долази до ретрауматизације, односно да се искуство не понавља и да особа која је претрпела трауматично искуство може да говори. Млађи узрасти могу кроз игру, ликовни израз или на неки други начин да испоље своје емоције и колико је могуће, зависно од психолошке зрелости, когнитивно их обраде. Жртвама мора да буде јасно да су у свом окружењу сигурне и да и окружење не жели да се насиље деси. Док то не створимо, тешко је да се жртве не осећају усамљено и несхваћено – појаснила је др Оливера Младеновић.

Пола века Дома здравља „Др Ђорђе Ковачевић“

Богата историја организоване здравствене неге у овом крају почела је пре више од 140 година

Овог лета навршава се тачно 50 година од када је Дом здравља у Лазаревцу добио назив „Доктор Ђорђе Ковачевић“, по најчувенијем лекару који је радио у нашем граду.

Међутим, историја здравствене делатности у Лазаревцу почела је доста раније, пре више од 140 година. Године 1882. основана је Здравствена задруга на брду Збеговац. Први лекар који је примљен у службу био је Глигорије Скочић, први апотекар Сава Мрсаиловић, а прва бабица Јелена Мршовић. Услед ратних прилика, две медицинске сестре које су из Шкотске дошле у Лазаревац кренуле су са српском војском ка Солуну. По повратку 1918. године, основале су чувено добровољно друштво „Коло српских сестара“, усмерено на деловање

Данашње болничко здање подигнуто 1984. године

Фото: „Дом здравља др Ђорђе Ковачевић“, Александар Стефановић

ка побољшању здравља и здравствене културе.

Градња прве болничке зграде у Лазаревцу завршена је 1932. године, уз помоћ донације краља Александра и краљице Марије, који су уложили 50.000 динара у сребру. У том велелепном здању данас је смештена Градска библиотека „Димитрије Туцовић“. Први лекари који су лечили у новоизграђеној згради били су

чувени Сима Ровински и Андра Гојковић.

Када је 1945. године Здравствена задруга преименована у Здравствену станицу, њен управник је био Душан Антонијевић, по занимању опанчар. Године 1956. Дом народног здравља трансформише се у засебне здравствене станице у Великим Црљенима, Рудовцима, Јунковцу, Степојевцу

и Дудовици, антитуберкулозни диспансер и породилиште у Лазаревцу. Неколико година касније формиран је јединствени Дом здравља, који се одржао до нашег времена. Данашње, за то

Институт за ендемску нефропатију

Институт за ендемску нефропатију у Лазаревцу званично је пуштен у рад 1973. године, 4. јула, годину дана након оснивања. Данас ради под називом „Специјална болница за интерне болести Лазаревац“, а у моменту када је отворен био је једина здравствена установа ове врсте не само у земљи већ и у свету. Први директор био је доктор Бранислав Стојимировић. Ова установа настала је као резултат напора да се испита и лечи ендемски нефритис, опака бубрежна болест чији је узрок, упркос бројним студијама и научним истраживањима, остао непознат и данас. Оно што је значајно јесте да се бележи значајан тренд опадања броја оболелих.

Први здравствени објекат на брду Збеговац, саграђен 1882. године

Деталј са свечане доделе ордена рада доктору Ђорђу Ковачевићу

време најмодерније болничко здање. Лазаревчани су подigli 1984. године самодоприносом и уз помоћ тадашњег комбината „Колубара“.

Највећи траг у историји лазаревачког здравства оставио је доктор Ђорђе Ковачевић. Рођен је 1900. године у Младеновцу, као најмлађе дете у породици Јове Ковачевића, истакнутог новинара и уредника листова босанскохерцеговачке емиграције с краја 19. и почетка 20. века. Основну школу, гимназију и Медицински факултет завршио је у Београду. Био је студент прве генерације на овом факултету, а у Лазаревац је дошао 1944. године, где је остао до пензионисања. Међу суграђанима се и данас говори да је доктор Ђорђе по природи био миран и тих човек, изузетно посвећен раду и својим пацијентима.

Његова унука Смиљка Наумовић подсећа да је доктор Ковачевић на почетку лекарске службе 1927. године добио орден Светог Саве јер је зауставио епидемију тифуса. До краја живота носио је величанствену, а тешко достижну титулу „народног лекара“. Када би добио позиве болесника и из најудаљенијих села, истиче Смиљка, одмах би се упутио пешке, а често и у корпама жичаре за превоз угља. У том духу и атмосфери растао је и његов син Јова Ковачевић, који је појртвовано наставио

Доктор Ђорђе Ковачевић са породицом

очеву традицију и касније постао психијатар. Лазаревчани су се са захвалношћу одужили свом доктору Ђоки назвавши по њему Дом здравља и улицу која до њега води.

Још један доктор који је упамћен по томе што је користио корлицу за превоз угља како би стигао до својих пацијената био је Иван Гречка. У Вреоце је дошао 1945. године, а прве пацијенте почео је да прима у собичку иза Стојановића млина. Две клупице и радни сто били су,

уз скромне личне инструменте, сав инвентар. Лекова није било, завојних материјала такође. Рудари из јама „Колубара“, „Велики Црљени“ и „Јунковац“ почели су у све већем броју да пристижу. Када је сазнао да рудари у Јунковцу немају ни лекара ни амбуланту, на његову иницијативу обезбеђена му је соба за рад у Јунковцу. За превоз је редовно користио корлицу жичаре за превоз угља од јама „Јунковац“ до термоелектране у Вреоцима, која је за време киша била испуњена водом. Касније је изграђена амбуланта у Вреоцима, боља просторија у Јунковцу и обезбеђен му је превоз коњском запрегом.

О односу Лазаревчана према „својим“ лекарима говори и детаљ са недавно одржаног концерта КУД-а „Диша Ђурђевић“ у Центру за културу. Том приликом додељена је посебна

захвалница примаријусу доктору Николи Дограјићу, кога је цела сала поздравила на ногама, уз велики аплауз.

Доктор Никола Дограјић један је од најстаријих и најчувенијих доктора на овим просторима. Рођен је 1932. године у Београду, где је завршио Медицински факултет и специјализирао педијатрију. Почео је да ради 1965. године у амбуланти у Вреоцима, а на територији лазаревачке општине радио је све до свог пензионисања, 1995. Присећајући се својих почетака у Дому здравља у Лазаревцу, говорио је о добрим међуљудским односима између колега, али и о лошим условима за рад – велике гужве, ординације мале...

– Услови су се променили када смо прешли у нови објект. Зграда Дома здравља била је међу најбољим диспанзерима у Србији и имала је пет примаријуса. Ишли смо на конгресе, пратили смо нова сазнања и иновације из својих области – рекао је Дограјић, додајући да лекар мора бити стално у контакту са људима, јер мозак одржава тело. Такође, сматра да лекар мора да има једно чуло више, а то је морал, да има очи за свачију сузу и душу, за свачију бол.

Доктор Дограјић каже да се данас у области медицине много више зна него раније. Иако је прошле године прославио деведесети рођендан, он и даље своју помоћ несебично пружа људима, а активан је и на друштвеним мрежама, где даје бесплатне медицинске савете. Истиче да су му године рада у Лазаревцу остале у лепом сећању, и да посета Колубарском крају и данас код њега буди завичајне емоције.

А. Тошић

Портрет

Породица са великом пажњом чува портрет доктора Ђорђа Ковачевића који је пре 40 година приказан на изложби у Центру за културу. Том приликом представљени су радови студената ликовне академије, а један од њих приказује доктора онаквог каквог су га сретали на путу до пацијената – са осмехом на лицу и црном лекарском торбом у руци.

■ Сениорке

■ Пионирке

Повратак у Савезни ранг

После дужег времена Одбојкашки клуб „Колубара“ вратио се у Савезни ранг такмичења. Сениорска екипа освојила је прво место у лиги, и то са само једним поразом, што их је одвело на завршно такмичење у квалификацијама за Другу лигу – Центар. Победом од 3 : 0 над екипом из Уба, ове младе девојке заслужено су ушле у виши ранг.

– Овом победом заокружили смо претходну сезону, која је за нас била веома

успешна, са аспекта резултата, али и у смислу напредовања играчица и тренера – каже Марина Танасковић, која иза себе има велики одбојкашки стаж и која је и сама поникла у Одбојкашком клубу „Колубара“, а сада је на функцији спортског директора.

Добри резултати донели су тренерима и неке нове прилике – Ана Лазивић позвана је да буде први тренер кадетске репрезентације Београда, док је Марко Јовић добио позив да буде помоћни тренер пионирске репрезентације главног града.

– Ипак, највише нас радују позиви у репрезентацију нашим играчицама, који су најлепша награда и доказ да се сав труд који смо заједно уложили није био узалудан. Прилику да дрес кадетске репрезентације понесе добила је Александра Ћирић, док су за пионирску репрезентацију Београда позив добиле чак три одбојкашице „Колубаре“ – Ања Живојиновић, која је наступала и на турниру у Русији за пионирску репрезентацију Србије, Анђелија Васић и Марија Синђелић – рекла нам је Марина.

У клубу истичу да је успеху одбојкашица у протеклом периоду много допринела и Милица Мазалица, такође бивша одбојкашица овог клуба, сада већ тренер са дугим стажом. Она је својим знањем и искуством много допринела томе да ове девојчице израсту у праве спортисткиње и перспективне играчице, које већ имају понуде великих клубова и од којих се очекују велики домети.

У ОК „Колубара“ тренира око 150 девојчица из Лазареваца. Међу њима је велики број деце из школе одбојке чији су тренери Невена Филиповић и Теодора Шијан, такође бивше играчице. Добри резултати свима дају још већу мотивацију за даљи рад и додатно залагање за све услове које клуб треба да обезбеди једном играчу за напредовање и успех.

Још једна новост из клуба је да ће им се током наредне сезоне прикључити Мија Вуловић, велико одбојкашко име, која ће бити тренер кадетске екипе.

Упис нових чланова почиње 1. септембра за сву децу старију од девет година.

Т. К.

Т. К.

■ Рукометни клуб „Колубара“

„Кртице“ победом завршиле сезону

Рукометаши „Колубаре“ сезону у Супер Б лиги, Север–центар, закључили су победом на гостујућем терену, над екипом „Синђелића“ из Београда, резултатом 26 : 31. Ово је била пета утакмица без пораза популарних „кртица“, које на табели заузимају шесту позицију.

Према речима тренера Горана Јеленића, сезона је била тешка, турбулентна и обележена великим бројем пехова и повреда, али и одлазака играча у друге клубове.

– Шесто место у Супер Б лиги Србије за нас је велики успех. Поред свих проблема који су нас задесили успели смо да се консолидујемо и кренемо даље. Реч је о

веома јакој групи и све екипе су приближног квалитета, а ми смо своју позицију обезбедили четири кола пред крај – рекао је Јеленић.

Тренер је додао да је задовољан тимом који је, иако је у току сезоне остао без свог „костура“, успео да се позиционира у златној средини табеле. Ипак, нису се квалификовали за Плеј-оф.

– Следи нам одмор, а након тога прављење планова и окупљање за следећу сезону у којој ће, верујем, млађи играчи добити још више прилике да се покажу – каже Јеленић.

/// Фото: Милан Цвијетић

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)(085.3)
ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА Србије Енергија Колубара ЕПС Енергија Колубара / главни и одговорни уредник Ана Павловић. -
2017, бр. 1 (нов.) - . - Лазаревац : Електропривреда Србије, 2017- (Инђија : Komazes copy). - 30 cm
Месечно. - Је наставак: Колубара (Лазаревац) = ISSN 1451-2890
ISSN 2560-5143 = ЕПС Енергија Колубара
COBISS.SR-ID 250299404

